

7. Metode

I dette kapitel præsenteres først hvilke materialer der er benyttet i rapporten, dernæst hvilke metoder der er brugt ifht. interview/fokusgrupper samt analysen heraf. Til sidst indgår en kort begrebsdefinition.

7.1. Materialer

I dette afsnit præsenteres fremgangsmåden, der danner baggrund for denne analyse. Der har været 3 primære datakilder:

- ❖ Eksterne materialer
- ❖ Statistiske analyser
- ❖ Kvalitative interviews og fokusgrupper med udvalgte interessenter

7.1.1 Eksterne materialer

Rapporten bygger i stor udstrækning på data indsamlet fra andre kilder, såsom lovgivning, materialer publiceret af Ældre Sagen og Kommunernes Landsforening. Derudover benyttes forvaltningens ledelsesrapporter til udvalg og direktion samt brugerundersøgelserne fra 2010.

7.1.2 Statistiske analyser

I analysen af barriererne og kortlægning af hvem de plejetunge borgere og plejeboligborgere er, indgår forskellige former for statistiske analyser. Disse har til formål at bidrage med en forståelse af de borgere som analyserne omhandler som forvaltningen har med at gøre. Desuden skal data bidrage til at underbygge de identificerede barrierer. De primære datakilder er Københavns Omsorgs System (KOS) og VI. Der er i kortlægningen brugt to forskellige typer af datasæt:

- ❖ Første datasæt beskriver borgere i hjemmeplejen,
- ❖ Andet datasæt beskriver nyindflyttede beboere i plejeboliger.

Borgere i hjemmeplejen:

Data opgør alle borgere, som modtager personlig pleje og praktisk hjælp i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen ved udgangen af 2010, der har været aktive i den sidste uge (Kilde VI og KOS). Desuden benyttes data fra hjemmeplejemodtagernes

brugerundersøgelse 2010. På denne måde kan vi danne et bredt billede af hvem gruppen af de plejetunge borgere er.

Der er i SUF's brugerundersøgelse blandt hjemmeplejemodtagere foretaget i oktober 2011 inkluderet fire spørgsmål om borgernes holdning til plejeboligerne. Data herfra er først tilgængelige primo november 2011. Spørgsmålene omhandler om borger har overvejet at flytte i plejebolig og hvilke positive og negative forestillinger borger har om plejehjem. Spørgsmålene stilles til alle respondenter i BRUS.

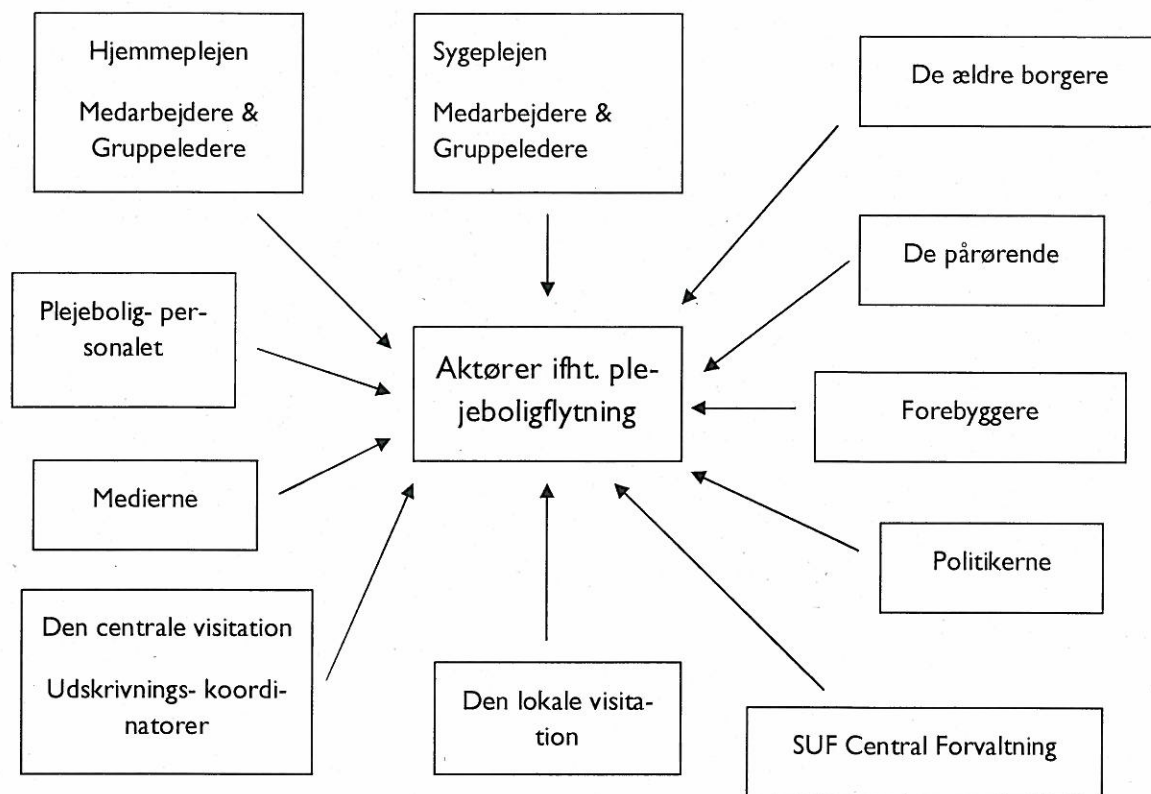
Nyindflyttede beboere i plejeboligerne:

Data opgør alle beboere, som i 2010 er flyttet i plejebolig, og oplysninger om hvilke former for hjælp de modtog inden de flyttede i plejebolig (Kilde VI og KOS). Yderligere benyttes data fra plejeboligbeboernes brugerundersøgelse 2010. På denne måde danne et bredt billede af hvem førstegangsyndflytterne i plejebolig er. Beboere, som flytter mellem plejeboligheder eller internt i enhederne, indgår ikke i opgørelsen.

7.1.3 Kvalitative interviews og fokusgrupper med udvalgte interessenter

Der er mange aktører/interessenter i spil, når det omhandler borgeres flytning i plejebolig. For at klarlægge hvilke grupper, det oprindeligt var interessante at indsamle kvalitativt empiri fra, lavede vi en aktøranalyse (se figur 9).

Figur 9 - Aktørdiagram

Aktørdiagrammet viser hvilke interne og eksterne aktører, der har en betydning ifht. en plejeboligflytning. På baggrund af aktøranalysen blev de væsentligste aktører valgt ud som informanter, der er som udgangspunkt valg fra forskellige lokalområder:

Borgere:

- ❖ Tre interviews med hjemmeplejemodtagere to med en plejetyngde på omkring 16 timer og en med 20 timers pleje.
- ❖ Én fokusgruppe med fire hjemmeplejemodtagere fra Aktivitetscenter Nørrebro.
- ❖ To interviews med beboere, der inden for de sidste tre uger af interviewtidspunktet var flyttet i plejebolig.

Pårørende:

- ❖ Fem telefoninterviews med pårørende (børn) til hjemmeplejemodtagere med en plejetyngde på mindst 12 timers pleje om ugen.

Visitationen:

- ❖ Deltagerobservation ved tre visitationsbesøg (anmodning om plejebolig).
- ❖ Interviews med to visitatorer.
- ❖ Telefoninterviews med den ledende visitator i alle fem lokalområder.

Hjemme- og sygeplejen

Grubeledere

- ❖ Telefoninterviews med ni grubeledere, fem fra sygeplejen og fire fra hjemmeplejen.
- ❖ Ét interview med en tidligere grubeleder fra BIN, hvis nuværende arbejdsfunktion er at tale med plejetunge borgere om plejebolig.

Medarbejdere

- ❖ Et fokusgruppeinterview med fem medarbejdere (hjælpere og assistenter) fra hjemmeplejen.
- ❖ Et besøg i en hjemmeplejegruppe på Christianshavn med interview af omkring 20 medarbejdere på deres gruppemøde (elever, hjælpere og assistenter).
- ❖ Et besøg i en hjemmeplejegruppe på Østerbro med et interview med en hjælper

Plejeboligheder:

- ❖ Et fokusgruppeinterview med fire medarbejdere fra plejeboligheder i henholdsvis.

Derudover er det løbende inddraget fagpersoner i de forskellige stabe i forvaltningen og lokalområder, samt løbende haft et samarbejde med den Centrale Visitation og Ældrestaben.

Inklusions- og eksklusionskriterier

I de kvalitative dele af undersøgelsen, der omhandlede hjemmeplejemodtagere, er kriterierne for at deltage:

- ❖ At borger modtager mere end 12 timers personlig pleje og praktisk hjælp om ugen
- ❖ At borger ikke er dement.

Vi var opmærksomme på, at vores borgermålgruppe eventuelt kunne have visse fysiske og mentale begrænsninger, som ville gøre det vanskeligt for dem at fungere som informanter i et interview. Denne problemstilling forventede vi at imødekomme først og fremmest ved, at borgere med forskellige grader af demens ikke skulle indgå og dernæst, at vi lod medarbejdere i hjemmeplejen udpege borgere, som de vurderede kunne deltage i et interview. Det viste sig ikke desto mindre at være svært, i og med at hovedparten af borgerne alligevel var demente og / eller gangbesværede/sengeliggende. Derfor valgte vi også at interviewe borgere i et aktivitetscenter.

I den del af undersøgelsen, der omhandler beboere i plejebolig, er kriterierne for at deltage:

- ❖ At beboeren er relativt nyindflyttet, dvs. har boet i plejebolig mellem 2 uger og 3 måneder
- ❖ At beboeren ikke er dement.

Navne på nyindflyttede beboere blev oplyst af medarbejderne i plejebolighederne.

Gruppen af pårørende blev i undersøgelsen afgrænset som

- ❖ Personer vores målgruppe af borgere, i hjemmepleje, selv udpeger som nærmeste pårørende. Pårørende kan på den baggrund være relateret til borgeren som ægtefælle/partner, familie (f.eks. børn/søskende) eller som ven/bekendt.
- ❖ At de mindst har kontakt en gang ugentligt til borgeren, enten via besøg eller telefonsamtaler.

Afgrænsningen er lagt således, idet vi forestiller os, at disse pårørende vil have gjort sig flere overvejelser om borgerens behov, herunder en mulig flytning til plejebolig. Samtidig forestiller vi os at de muligvis kan have indflydelse på den ældres til- og fravalg af plejebolig. Navne på pårørende blev oplyst af hjemmeplejen.

Der blev ikke interviewet nogen ægtefæller og samboende partnere. Baggrunden herfor er primært, at der kun er en lille andel af borgerne med et plejebestandsbehov på mere end 12 timer, som er gift eller har registreret partnerskab. Denne gruppe borgere vurderes derfor at, spiller en mindre rolle ifht. plejeboligdialogen og en eventuel flytning. Desuden er det Dokumentationsstabens erfaring fra pårørendeundersøgelsen, at det i mange tilfælde ville være svært at få mulighed for at tale med den pårørende ægtefælle uden den svage ældres tilstedeværelse. Plejeboligflytning er i mange tilfælde et følsomt emne og vi forventer ikke at de pårørende ville være åbenhjertede, hvis deres mand/kone er tilstede.

7.2. Interview- og analysemetode

I afsnittet præsenteres først den metodiske tilgang til interviews og fokusgrupper. Dernæst præsenteres kort den analytiske tilgang i analysen.

Interviewguide og interviewmetode

Alle interviews, fokusgrupper og observationsbesøg blev gennemført ud fra en semistruktureret guide, hvor det bærende element har været at få borgers og medarbejdernes oplevelse af og holdning til plejeboligerne. Herunder hvad der gør, at borger til- og fravælger plejebolig. Ved fokusgrupperne var der en ansvarlig for at stille spørgsmålene, en person tjekkede at vi fik gennemgået alle emnerne og fulgte op på enkelte spørgsmål og en person tog noter. Ved telefoninterviewene og borgerinterviewene var der en person, som var ansvarlig for interviewet, denne tog noter under interviewet. Informanterne blev orienteret om interviewets formål og oplyst om, at de ikke ville blive behandlet personhenførbart.

Vi har igennem interviewene brugt en åben spørgeteknik, hvor vi ikke på forhånd har præsenteret informanten for konkrete barrierer og forslag. Efterfølgende har vi inddraget konkrete barrierer, udsagn og indsatser som informanten har forholdt sig til. Dette er gjort for ikke at påvirke informanternes svar.

Analyse og barriere-identifikation

Den metodiske tilgang til barriereanalysen har været at alle barrierer og udsagn fra informanterne er skrevet op, hvorefter vi har kategoriseret dem. Vi har brugt et meningsfortolkende perspektiv, vi havde et perspektiv på hvad der skulle undersøges og fortolker i analyserne interviewene ud fra dette. Vi har dog søgt ikke at påvirke vores opfattelse heraf.

8. Litteraturliste

Aktiv og Tryk hele livet. Københavns Kommunes Sundheds- og Omsorgsforvaltning. 2011.

Brugerundersøgelse 2010: Plejebolig. Københavns Kommunes Sundheds- og Omsorgsforvaltning. Epinion.

Brugerundersøgelse 2010: Hjemmeplejen. Københavns Kommunes Sundheds- og Omsorgsforvaltning. Epinion.

Brugerundersøgelse 2011: Hjemmeplejen. Københavns Kommunes Sundheds- og Omsorgsforvaltning. Epinion.

Liveng, Anne. Borgere med komplekse problemstillinger - hvad ønsker de af hjemmeplejen? Institut for psykologi og Uddannelsesforskning. 2002. RUC.

Moderniseringsplan II. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. 2006.

Ugebrevet A4, nr. 23. (28.6.2011). *Ældrechefer: Flere besparelser og forringelser på vej.*

Visitationskriterier & Ydelser - 2011 Københavns Kommunes Sundheds- og Omsorgsforvaltning

Linksamling:

Danske Kommuner, Nyhedsmagasinet. Nr. 38.

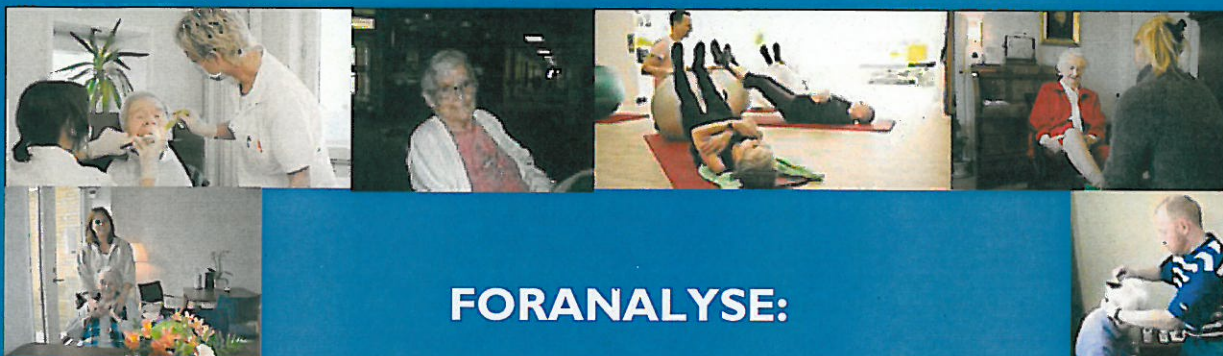
Vil motivere ældre til plejehjem. 13.09.2011 kl. 10.54

<http://www.danskekommuner.dk/Nyhedsarkiv/2011/september/13/Vil-motivere-aldre>

KLs ældrepolitiske udspil, 2010. Nye Ældre nye muligheder.

http://www.kl.dk/ImageVault/Images/id_44820/ImageVaultHandler.aspx

FORANALYSE:

PÅRØRENDESAMARBEJDE

SUNDHEDS- OG OMSORGSFORVALTNINGEN

9. FEBRUAR 2012

